

Alt frá ventilum til lidnar alistøðir

Maskinur til viðgerð av alifiski — kør, hyljar og heilar alistøðir — reinsmaskinur — pumpur og ventilar — ymisk slag av heilivági — pakkitilfar — ávaringartól — tíðarrit og annar visindarligur lesnaður — og enn tá eitt stórt akvarium við fleiri sløgum av livandi fiskum, sum kunnu alast og sum í framtíðini fara at verða ald!

Hetta var nakað av tí, sum teir 60 framsýnararnir á framsýningini í Brighton høvdu at sýna fram. Flestu luttakararnir

vóru úr Noregi og Bretlandi, men har vóru eisini komin fólk úr Chile, USA, Canada, Portugal og øðrum londum við.

Meðan norðmenn lögdu serligan dent á at visa fram tað nýggjasta innan aling av laksi og silum, so lögdu lond sum Bretland og Frakland dentin á útgerð til aling av álli og fleiri skeljadjörum. Vit hava her á teimum fylgjandi síðunum nevnt á framsýnarunum, og hvat teir standa fyri.

Frá norska basinum. Meira enn sjei norskar fyritekur luttóku

aling av laks, elabogasilum, skeljafiski, álli, víðari viðgerð og selu av teimum lidnu vörum — til aliatlanir í Menningar-londum.

Onkur skal keypa vöruna

Ti varð spurningurin reistur um, hvussu vit best kunnu og eiga at læra fólk at eta meira fisk enn tey gera í dag. Her kemur so tann aldi fiskurin eisini inn í myndina.

Higartil hevur fiskaalarin bert hugsað um at framleiða. Hann hevur litið og einki hugsað um, at tað skal onkur til at keypa vöruna. Hetta hevur tó heldur ikki verið so neyðugt í byrjanini, tí útboðið av aldim fiski hevur ikki verið so stórt. Men nú fleiri alistøðir verða bygdar og fleiri lond fara undir aling, veksur nøgðin av alifiski í stórum. Tí má nú verða hugsað meira um seluna av tí lidnu vöruni.

Dáma betur kjøt

Tað er tó ikki so einfalt, sum tað kanska kann tykjast, at fáa gongd á hesi viðurskipti. Tað er jú soleiðis, at fólkum dámar betur at eta kjøt enn fisk. Fleiri fyrilestrarhaldarar meintu tí, at tað, sum umræður hjá eini so skjótt vaksandi vinnu sum fiskaaling, er at fáa fólk at broyta áskoðanina til fisk, soleiðis at meira verður etið av fiski.

Tvís. at spurningurin er, hvussu vit fáa fólk at eta meira fisk. Tí henda spurningin komu mong upp-skot fram.

Upplýsa um fisk

Vist varð á, at fiskavörur

mugu gerast meira lókkandi — og hetta hevur ikki minst at siga fyri ungdomin. Her hava fiskaframleiðararnir eina stóra uppgávu at taka á seg, tí júst reklaman fyri tær mongu kjøtvörurnar ger, at fiskurin stendur ikki so frammaliga, tá fólk skulu keypa matvørur.

Her er tí neyðugt við einum munagóðum reklamu- og upplýsingararbeiði, soleiðis at komandi ættarliðini ikki verða neyðtíkin av reklamuni fyri hamburgerum og chips. Ístaðin eigur at verða upplýst um, hvussu sunnur matur fiskur er.

Viðgera fiskin meira

Fyri at fáa meira burtur úr seluni av aldim fiski, varð vist á, at neyðugt er at viðgera fiskin meira, sum t.d. at hava hann heilt pannuklár — skorðin í smá stykki og pakkaður inn í erskjur við vøkrum litum. Tað eru eygini, sum skulu keypa fiskin frá okkum alarum, meintu fleiri av luttakarunum.

Í hesum sambandi var eisini vist á, at áhugin fyri royktum fiskavörum gerst stóðugt størri.

Onkur helt fyri, at kanska átti marknaðurin at verða kannaður, áðrenn menn fóru í gongd at ala.

Hevur skund hjá okkum

Hvat viðvíkur Føroyum, so kann sigast, at tað her hjá okkum hevur enn størri skund enn aðrastaðni at byggja upp eitt sölutól og hava eitt stórt úrvæl av aldim fiskavörum — sum mugu vera 1. floks. Vit hava lítlan heimamarkna, og tí ræður

um at leita seg um aðrastaðni fyri at finna fram til keyparar. Og skal keyparin fáa gott eyga á okkum, so mugu øll tey ymsu liðini vera í lagi.

Tilrættalegging

Nomið varð eisini við aðrar spurningar enn marknaðarføring. Tað var sagt, at tá vit í framtíðini tilrættaleggja útbyggingina av samfelagnum mugu vit alla tíðina hava alingina í huganum. Orkuverk m.a. eiga at verða lögð soleiðis, at alistøðir kunnu brúka heita avlopsvatnið. Í fjareysturi, har teir hava alt fisk í nógv túsund ár, byggja teir ikki orkuverk uttan at hugsa um, at ein møguleg alistøð skal fáa nyttu av avlopsshitunum.

Aling í menningarlondum

Eisini er tað av alstórum týðningi, at vit ala tey røttu fiskasløgin á teimum røttu plássunum. Tað er tí umráðandi at vit ikki altíð gera tað sama sum aðrir, men laga útbyggingina í mun til umstøður og umhvørvi. Eitt nú varð nevnt, at tað í lotuni verður gjørt eitt stórt arbeiði at hjálpa menningarlondum við aliprojektum. Her hevur tað tí eisini týðning, at tað ikki vera risastórar alistøðir sum fleiri av teimum í Vestur Europa, sum verða bygdar.

Tað eigur harafturimóti at verða hugsað um smærri støðir, sum einstakar familjur kunnu reka.

Kunnleiki

Stórus dentur varð eisini Framhald á síðu 13

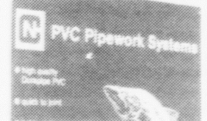
Framsýnararnir í Brighton

Cairway Ltd, Bretland

Framleiðir nógv ymisk slag av kassum til at flyta fisk. Kassarnir eru serliga lættir og samstundis steikir. Teir eru úr polypropylene og serliga væl egnuðir til aldan fisk. Nýggjasta er ein serligur »Airbox«, sum er gjordur við tí fyrri eyga at flyta feskkan fisk við flogfari.

Capper Neill Plastics, Bretland

Framleiðir útgerð úr plastikki til fiskaalistøðir.

Clearwater Trout Ltd, Bretland

Hetta er ein silaalistøð, sum serliga hevur lagt seg eftir at framleiða stór, frísk rogn frá elabogasilum, sum verða seld til fleiri lond. Hevur 30 ár á baki.

Copper Development Association, Bretland

Framleiðir hyljar úr kopar-nikkel til fiskaaling.

Cowells, Bretland

Framleiðir rør, fittings og ventilar úr PVC og ABS til fiskaaling og eisini kør.

Cuan Sea Fisheries Ltd, Norðurirland

Alistøð til kyrrahavsostru. Selur hálvvakna ostru til alistøðir í Bretlandi, Írlandi og Noregi. Selur rogn í øllum stoddum, men serliga 35–55 mm, 8–10 gr.

Dan Anglia Systems Ltd, Bretland

Hesin stovnur selur útgerð til alistøðir — so sum telefonir og ávaringartól um at okkurt er galið osfr.

Desmi Ltd, Bretland

Framleiðir pumpur til alistøðir.

Elsevier Scientific Publishing Co. Holland

Forlag, sum prentar bókur, tíðarrit, ritgerðir um m.a. fiskaaling og havbúnað.

Envirotronics Ltd & SAVenergi, Bretland

Framleiðir útgerð, har ultraviolet ljós reinsar vatnið á eini alistøð.

Euro-Matic, Danmark

Framleiðir eina sonevnda Bio-trumlu, sum ger, at vatnið á eini alistøð verður betri útnytt. Bio-trumlan framleiðir neyðugt oxygen til alingina.

European Mariculture Society, Belgia

Felagsskapurin hjá fiskaalarum og havbrúkarum í Europa. Telur 300 limir í 31 londum. Endamálið er at skapa kontaktir millum øll, sum hava tilknýti til fiskaaling og havbúnað og at fremja upplýsing um havbúnað.

Ewos Ltd, Bretland

Framleiðir ymsa útgerð til alistøðir, so sum fòdurmaskinur, flutningstangar, útgerð til klekstøðir o.a. Nýggjasta er eitt flutningsband til at flyta livandi fisk á.

Niðurstøðan var í stuttum tann, at tað neyva samarbeiði millum alarar og visindamenn hevur

Marknaðarføring

Tað, sum kanska serliga er vert at byta merki í, frá teimum umleið 20 fyrilestrunum, ið vórðu hildnir, er spurningurin um at marknaðarføra tann alda fiskin. Hetta var ein spurningur, sum menn komu inn á aftur og aftur.